

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА БИЈЕЉИНА
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ**

**Административна служба општине Бијељина
Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције**

Број: 02/14-057-1-3/2012

Датум: 26.01.2012

НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ БИЈЕЉИНА

ПРЕДМЕТ: Извјештај о раду Одсјека за развојне пројекте и европске интеграције за период јануар-децембар 2011.године

У периоду 1.01. – 31.12.2011. год. запослени у Одсјеку за развојне пројекте и европске интеграције су спровели низ активности у вези са сакупљањем информација и података у вези развојних пројеката који су у току или се планирају реализовати у општини Бијељина у циљу успостављања базе података пројеката у електронској форми.

Поред тога Одсјек је спровео припрему и аплицирање сљедећих пројеката:

ОРИО Програм

Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције на челу са савјетником начелника општине Владом Симеуновићем у јануару 2011 године покренуо је процедуру кандидовања приједлога пројекта у оквиру првог јавног позива за 2011.годину ОРИО програма. ОРИО програм је ткз. инструмент за финасирање инфраструктуре финансиран од стране Холандског министарства спољних послова за чију имплементацију је задужена холандска агенција за развој NL EVD International. Основни циљ ОРИО програма је да подстакне економски раст у земљама у развоју кроз допринос развоју, изградњи и одржавању јавне инфраструктуре. Јавни позиви у оквиру овог програма објављују се двапут годишње и укупан фонд расположивих средстава је 180 милиона еура који се дијели на два јавна позива. Јавни позив је отворен за земље у развоју из Централне и Источне Европе, Африке, Латинске Америке и Азије.

Минималан износ гранта за који се аплицира је 2 милиона еура а максималан 60 милиона еура. Допринос програма ОРИО у фази развоја (пројектна документација, студије изводљивости и др.) је 50%, док у фази имплементације, операција, изградње и одржавања износи 35%.

Области финасирања за које Босна и Херцеговина може да аплицира односе се на ВОДЕ и ТРАНСПОРТ.

ВОДЕ

Воде су изабране због слабог приступа чистој, пијаћој води у Босни и Херцеговини и потребне подршке у управљању водама. Свјетска Банка процјењује да је скоро 1,4 милиона људи (од 3,9 милиона становника БИХ) без приступа текућој води, пола милиона је без канализације као и да трећина руралне популације користи воду из несигурних извора који нису прикључени на водоводни систем. Влада је идентификовала 23 пројекта, вриједности од пола милиона до преко 64 милиона еура у циљу унапређења снабдјевања пијаћом водом.

ТРАНСПОРТ

Поводом избора транспорта као једног од приоритета у финансирању пошло се од следећих чињеница: Економија Босне и Херцеговине је претходних година имала раст између 5 и 6 процената на годишњем нивоу што се у значајној мјери одразило и на транспорт и као резултат тога имамо да је путна мрежа у и око градова у великој мјери преоптерећена. Такође, 40 процената (процјена Свјетске Банке) путне мреже је у веома лошем стању што омета приступ руралним подручјима. Жељезнички саобраћај је растао претходних година и процјењује се да ће доћи до његовог пораста и у наредном периоду. Управо, из горе наведених разлога неопходне су велике инвестиције у аутопутеве, секундарну путну мрежу и жељезницу.

Апликација мора бити поднесена од стране Централне владе (Под централном влашћу се подразумјевају органи Републике Српске, Федерације БИХ, Брчко Дистрикта као и централних институција БИХ). ОРИО такође прихвата апликације које долазе као иницијативе од стране приватног сектора или локалних власти. Централна власт, или неко друго компетентно тијело, може у сарадњи са приватним иницијатором заједнички изградити нацрт или елаборат пројектног приједлога.

Општина Бијељина је ради боље припреме приједлога пројекта ангажовала консултантску кућу из Холандије DHV. Општина је уз помоћ DHV-а припремила и кандидовала приједлог пројекта који је подразумијевао пројектовање и изградњу једне од фаза канализационе мреже и пречистача за прераду отпадних вода у општини Бијељина.

Општина Бијељина је у августу 2011 године обавјештена да је пројекат прихваћен и да јој је одобрен грант у износу 6.7 милиона еура.

Укупно трајање пројекта ће бити 36 мјесеца као што слиједи:

- (a) 12 мјесеци за Развојну фазу
- (b) 12 мјесеци за Имплементацијску фазу
- (c) 12 мјесеци за фазу Операција и Одржавања

МДГФ Култура за развој

Одсјек за припрему развојних пројеката и европске интеграције у име општине Бијељина кандидовао је пројекат код шпанске организације Миленијумски Развојни Циљеви Фонд (МДГФ) у другој половини 2009.години док је

имплементација одобрених пројеката почела 01.01.2010 године и окончана 01.06.2011.године.

Програм за културу и развој МДГФ-а упутио је јавни позив свим општинама у Босни и Херцеговини (БиХ) за изражавање интереса да буду партнери у програму за *“Унапређење културног разумијевања у БиХ”*. Програм култура и развој у БиХ је заједничка иницијатива УНДП-а, УНЕСЦО-а и УНИЦЕФ-а и финансирана од стране Шпанског фонда за постизање миленијумских развојних циљева (МДГФ). Трајање програма је 3 године, а укупни буџет износи 8 милиона долара.

Свеукупни циљ овог Јавног позива је одабир 10 партнерских општина које ће учествовати у 4 компоненте овог програма: унапређење културног разумијевања, унапређење културне индустрије, унапређење културне баштине, као и унапређење међукултурног образовања.

Након теренске посјете представника МДГФ-а Општина Бијељина је 30. септембра 2009.године обавјештена да је одабрана као једна од десет локација на којима ће се имплементирати заједнички програм МДГФ-а Култура за развој. 20. октобра 2009 године је уприличено свечано потписивање Меморандума о разумијевању између УН-а и општине Бијељина у просторијама Заједничких институција БИХ на којој је присуствовао и начелник општине Бијељина. За финансирање су одобрена два пројекта чија реализација је започела у 2010.години и успјешно је окончана у 2011.години:

1. **Дигитализација завичајног фонда, старе и ријетке књиге** (Носилац пројекта је Народна библиотека “Филип Вишњић” као матична библиотека у сарадњи са подружним библиотекама у Угљевик и Лопарама. Вриједност пројекта је 90000КМ уз обавезу 15% суфинансирања општине, односно 13.5000КМ. Као партнери у пројекту су општине Угљевик и Лопаре. Главни циљ овог пројекта је повезивање свих библиотека у регионалну информациону мрежу, дигитализација старе и ријетке грађе и завичајног фонда као и омогућавање слободног приступа информацијама за широку мрежу корисника. Пројекат је званично започео 1. 01. 2010. год. и трајао је наредних 18 мјесеци. Кроз пројекат је набављена најсавременија опрема за дигитализацију што Народну Библиотеку «Филип Вишњић» сврстава у сам врх библиотека у региону.

2. **Израда и промоција рукотворина лица са посебним потребама** (Носилац пројекта је Удружење жена са инвалидитетом “Импулс” из Бијељине и Удружење “БиосПлус” из Дервенте. Вриједност пројекта је 60000КМ). Општина Дервента је партнер у овом пројекту. Главни циљ овог пројекта је унапређење социјализације жена са инвалидитетом кроз изражавање њихових вјештина и способности као и остварење међуопштинске сарадње Бијељине и Дервенте на пољу очувања културне баштине. Обје организације су захваљујући овом пројекту добиле додатну опрему (разбоји за ткање) а чланице удружења су стекле нова знања и вјештине (чланице из Бијељине поред досадашњег прављења накита су научиле да раде на стаклу и да ткају а чланице из Дервенте поред сликања на стаклу да ткају и израђују накит). Такође, пројекат као и сама удружења су стално промовисана у чему је потпомогла и израда каталога и визит карти удружења. Општина Бијељина је овим пројектом допринијела већој укључености лица са инвалидитетом у радни живот заједнице.

С обзиром на то да три УН агенције које учествују у програму «Култура за развој» имају различит приступ и начин рада УНИЦЕФ и УНЕСКО су у оквиру истог програма имплементирале свој дио активности.

Представник УНИЦЕФ-а је 22.03.2010. год. у Општини Бијељина одржао састанак са директорима основних школа са подручја општине Бијељина након чега су школе доставиле имена наставника, који ће проћи кроз едукацију. Преко 1000 наставника/наставница основних школа са подручја Бијељине, Угљевика и Лопара је учествовало у дводневном тренингу о интеркултуралном и инклузивном образовању који се у оквиру активности МДГФ програма Култура за развој одржао 27. и 28. новембра 2010. год. на подручју ових општина. Поред дводневне обуке сваком наставнику/наставници је уручен “Водич за наставнике основних школа”, који је у основи модул односно стручни материјал за област интеркултуралног образовања. Основним школама на наведеним локацијама је накнадно дистрибуисан и сет едукативних материјала из области интеркултуралног образовања, који укључује: Приручник за тренере, Приручник за ученике и игру “Позив”, Брошуру за родитеље и Културни буквар народа. У комплетној организацији овог догађаја је учествовао Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције.

УНЕСКО је, у оквиру истог програма, организовао три радионице у Сарајеву на различите теме («Европски и међународни програм културне сарадње», «Рукотворине као фактор друштвено-економског развоја и стварање услова за запошљавање» и «Техничка обука из области текстилног обрта/заната – боја и иновације у дизајну текстила») на којима су присуствовали представници Општине Бијељина и цивилног сектора именовани од стране Општине Бијељина (Одсјека за развојне пројекте и европске интеграције).

Учесници на радионицама су били из различитих крајева земље са обиљежјима који карактеришу сваки крај, а предавачи су били еминентни стручњаци из различитих области.

Поред свих горе наведених активности у оквиру програма «Култура за развој» запослени у Одсјеку за развојне пројекте и европске интеграције имали су и обавезу мониторинга и извјештавања. Бојан Ђокић је поред представника МДГФ-а и представника НВО са подручја општине Бијељина члан Локалног мониторинг тима (ЛМТ). Обавеза овог тима била је да прати имплементацију Пројекта и реализацију пројектних активности као и утрошак средстава по пројекту. Такође, на основу кварталног извјештаја општинског координатора Тим саставља квартални извјештај ЛМТ који доставља МДГФ-у на усвајање.

Ивана Радонић обављала је дужност општинског координатора и имала је обавезу праћења реализације пројекта и пројектних активности као и састављање кварталних извјештаја за оба пројекта које подноси МДГФ-у на усвајање.

СИДА пројекат- Општински план управљања чврстим отпадом у БиХ

Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције имао је свог представника (Бојан Ђокић) у радној групи за израду општинског плана управљања чврстим отпадом. Поред представника Одсјека, радну групу су сачињавали Сретен

Максимовић (Одјељење за стамбено комуналне послове и заштиту животне средине), Божидарка Николић (А.Д. Комуналац) и Мирко Стајић (ЈП «Еко Деп»). Шведска међународна развојна агенција (Сида) је у фебруару 2010. започела са програмом Општински програм управљања чврстим отпадом у Босни и Херцеговини. Трајање овог програма је до 2014.године.

Свеукупни циљ програма јесте побољшати квалитет и доступност услуга чврстог отпада и смањити ризик по околину и здравље у вези са управљањем отпадом у БиХ. Надаље, програм има у циљу кориштење економског потенцијала сектора, и повећање свијести и транспарентности на свим нивоима сектора управљања отпадом и грађанског друштва. Програм ће дугорочно помоћи Босни и Херцеговини како би испунили захтјеве за будуће чланство у ЕУ.

Подршка Шведске састоји се из два дијела: први дио односи се на јачање капацитета на свим нивоима сектора односно на државном нивоу, ентитетском као и општинском нивоу као и на међуопштинским и регионалним нивоима, те од једног инвестицијског дијела углавном намјењеног за општински ниво а који ће допунити доприноси из општине.

Буџет програма је око 10 милиона еура од којих је 7,5 милиона еура додијељено за инвестиције а 2,5 милиона еура за изградњу капацитета и подршку консултаната. Програм ће трајати 4,5 године и биће имплементиран у двије фазе. Након прве фазе од двије године извршиће се средњорочна евалуација и могућа ревизија циљева и описа послова.

Радна група је израдила Општински план управљања отпадом за период 2011-2016. године као и предложила четири пројектна приједлога у оквиру приоритетних циљева наведених у општинском плану. План је послат ресорном министарству на одобравање и након добијања позитивног мишљења усвојен је на Сједници Скупштине општине одржаној 22.12.2011.године.

Кандидовани су следећи пројекти:

1. Проширење подручја покривености прикупљања отпада (процијењена вриједност пројекта 700.000КМ без ПДВ-а)
2. Замјена старе опреме (процијењена вриједност пројекта 280.000 КМ, без ПДВ-а)
3. Унапријеђење управљања уговорима са комуналним предузећима у Административној служби општине Бијељина(процијењена вриједност пројекта 100.000 КМ, без ПДВ-а)
4. Извођење радова на дјелимичној санацији и ремедијацији несанитарног сметлишта на депонији «Бријесница» у Бијељини. (процијењена вриједност пројекта 350.000 КМ, без ПДВ-а)

У консултацијама са консултантима из агенције Grontmij које је ангажовала СИДА одлучено је да се СИДИ препоручи финансирање првог приједлога пројекта-Проширење подручја покривености прикупљања отпада. Реализација пројекта је кренула почетком 2011 и до сада је извршена набавка 500 канти 160л, 200 контејера 1,1м³; и 23 контејнера 5м³. У оквиру пројекта планирана је набавка једног специјалног комуналног возила носивости 16 тона. Након два неуспјела тендера СИДА је пребацила на општину набавку возила. Планирано је да се набавка возила извршу у првом кварталу 2012.године. Општински допринос се састоји у обезбјеђивању локација и изградњи платформи за контејнере.

Поред тога обавеза општинске администрације је и квартално извјештавање донатора о имплементацији пројекта као и о степену испуњавања Општинског плана управљања отпадом до 2016.године.

Пројекат израде СЕАП-а (Акциони план за одрживу енергију)

Због добре сарадње на пројекту «Култура за развој» представници УНДП-а су се јавили Одсјеку за развојне пројекте и европске интеграције у циљу успостављања нове сарадње и финансијске подршке у изради СЕАП-а. (Акционог плана за одрживу енергију) Обављен је низ састанака како би се утврдили недостаци и потребе на пољу енергетске ефикасности. Службеници Одсјека за развојне пројекте и европске интеграције су такође у циљу што боље припреме посјетили прве «Енергетске дане» који су одржани у Бања Луци 23.11.2010. год. Почетком 2011.године формирана је Радна група за израду СЕАП-а међу којима су и службеници Одсјека за развојне пројекте и европске интеграције (Ивана Радонић за промотивне активности и подизање свијести грађана а Бојан Ђокић задужен за анализу трошкова и користи сваке предложене мјере). Општина Бијељина је препознала важност тренда у области развоја одрживог енергетског сектора и интелигентног кориштења енергије те се прикључила европској породици градова које су потписале Споразум начелника. Једна од првих обавеза је било усвајање одлуке о усвајању иницијативе Споразума градоначелника/The Covenant of Mayors Initiative о смањењу емисије CO₂ до 2020. године од стране Скупштине општине Бијељина. Након тога је Одсјек за развојне пројекте послао приступни образац, потписан од стране начелника општине Европској комисији након чега је општина Бијељина добила свој профил на званичној страници Споразума начелника 21.10. 2010. године од када је почело да тече годину дана рока за израду **Акционог плана за одрживу енергију** општине Бијељина(СЕАП) што је једна од најважнијих обавеза Споразума. Акциони план за одрживу енергију (СЕАП) урађен је у року, односно предат је прије истека рока 21.10.2011. године. План је израдила мјешовита радна група (10 чланова), састављена од представника општине и спољних сарадника, на челу са координатором радне групе Владом Симеуновићем. План је усвојен на скупштини 04.10.2011.

Општина Бијељина је суштински опредјељена да до 2020. године смањи емисију гаса CO₂ за 31.26 % у односу за реферетну 2004. годину. СЕАП Општине Бијељина је заснован на детаљној анализи потрошње енергије и емисији штетних гасова. Акциони план на свеобухватан начин дефинише активности у остваривању постављеног циља. Предвиђене мјере су конкретно задате са јасно истакнутим временским оквиром и изворима финансирања. Приоритетне области смањења емисије CO₂ су у области зградарства, саобраћаја, јавне расвјете и обновљиви извори енергије. У наведеним областима главне активности су:

- Повећање енергетске ефикасности грађевинских објеката у власништу Општине Бијељина;
- Образовање и промјена понашања грађана у области ефикасног коришћења енергије;
- Подстицање грађана и потенцираних инвеститора за повећања енергетске ефикасности стамбених и привредних објеката;

- Изградња и модернизација саобраћајница и оптимализација одвијања саобраћаја;
- Замјена постојећих свјетиљки јавне расвјете са ефикаснијим и еколошки прихватљивим;
- Искоришћење великих потенцијала обновљивих извора енергије (геотермална вода, соларна енергија и биомаса);
- Подстицање примјене енергије сунца и геотермалне енергије од стране грађана;
- Примјена модерних технологија за управљање чврстим отпадом на регионалној санитарној депонији.

Тренутно се спроводе на ентитетском и националном нивоу интензивне активности на доношење одговарајуће легислативе која ће створити услове за реализацију наведених активности на локалном нивоу. Општина Бијељина ће искористити потенцијале постојеће легислативе да дефинише одлуке у циљу спровођења мјера за повећање енергетске ефикасности. Посебан акценат ће бити дат на дефинисање извора финансирања.

Укупни процијењени износ средстава за реализацију планираних активности до 2020. године је 182.473.750 еура. У структури средстава 6% средстава је извор Буџет Општине Бијељина док преосталих 94% чине инвестиције грађана, стаке холдера, потенцијалних инвеститора и расположиви национални и европски фондови. Просјечни планирани износ улагања је 10.570.500 еура.

ЛОД Програм (Јачање локалне демократије)

ЛОД II пројекат спроводи УНДП, а финансира Европска Унија у износу 1,5 милиона еура. Општи циљ пројекта је да допринесе демократској стабилизацији, помирењу и даљем развоју Босне и Херцеговине путем пружања подршке одабраним општинама у успостављању унапријеђених односа између локалних органа и цивилног друштва и успостављању финансијских механизма за унапријеђено пружање услуга.

Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције је у име Општине Бијељина конкурисао на Јавном позиву за учешће у пројекту «Јачање локалне демократије-ЛОД II» који је био отворен од 29.12.2010 до 07.02.2011 и званично је обавјештена 14.04.2011 да је одабрана као једна од 10 партнерских општина. Из цијеле Босне и Херцеговине за учешће у пројекту надметало се укупно 42 општине, показујући на тај начин интересовање за унапријеђење рада јединица локалне самоуправе са партнерима из невладиног сектора. Свечана церемонија потписивања Меморандума о разумијевању између општине Бијељина и Развојног програма Уједињених нација организована је 04. маја 2011. године.

Избором међу партнерске општине свака општина добила је право на дио средстава (у просјеку 150000-200000КМ по општини) које ће додијелити невладиним организацијама и удружељима грађана са свог подручја у циљу јачања њихових капацитета као и јачања сарадње између јединица локалне самоуправе и организација цивилног друштва.

Општина Бијељина је у сарадњи са Развојним Програмом Уједињених Нација 16. маја 2011. године расписала Јавни позив организацијама цивилног

друштва/невладинм организација за предају пројектних приједлога из области које је општина препознала као приоритетне и то:

1. Сузбијање сиромаштва кроз динамичан економски развој и запошљавање
2. Инклузија лица са посебним потребама и мањинских група
3. Јачање улоге и положаја жена у заједници
4. Побољшање положаја младих кроз културу као елеменат економског развоја
5. Унапређење заштите животне средине кроз укључивање грађанског активизма/волонтеризма

Јавни позив је био отворен до 10. јуна 2011.године и пристигло је укупно 14 пројектних приједлога.

Након евалуације пројектних приједлога, мјешовита комисија састављена од представника УНДП-а и Општине Бијељина (Бојан Ћокић и Боро Ћокић) изабрала је четири пројектна приједлога за финасирање:

1. «Учешће јавности у одговорном управљању животном средином», Еколошко удружење Еко Пут, вриједност пројекта 36.905КМ
2. «Дјевојачке руке», Удружење жена са инвладидитетом Импулс, вриједност пројекта 19.988КМ
3. «Заједно за љепши град», Центар за омладински развој Прони, вриједност пројекта 69.820КМ
4. «Жене на селу актереке развоја туризма», Организација жена Лара, вриједност пројекта 44.099КМ

Сви пројекти су у фази имплементације и њихов завршетак се очекује у периоду Фебруар-Март 2012.године.

Општина Бијељина у укупном износу одобрених средстава учествује са 10%.

Пројекти из области енергетске ефикасности (УНДП, УСАИД, ДЕЛТЕР)

Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције је током 2011. године припремио неколико приједлога пројеката који се тичу подизања енергетске ефикасности у систему јавне расвјете на подручју општине Бијељине и енергетских уштеда у објектима у власништву општине Бијељина.

Кандидовани су сљедећи пројекти:

1. Реконструкција осветљења градског парка и дијела јавне расвјете у улицама Српске Војске, 27 Марта и Филипа Вишњића (Пројекат је кандидован у марту 2011.године код УНДП-а)
2. Замјена спољне столарије и ремонт котловнице у Основној школи «Кнез Иво од Семберије» (Пројекат је кандидован у јулу 2011.године у склопу Делтер програма Европске Уније)
- 3.1 Замјена спољне столарије, реконструкција фасаде и кровног покривача у Основној школи «Кнез Иво од Семберије» (Пројекат је кандидован у Децембру 2011.године према УСАИД- Америчка агенција за помоћ и развој)
- 3.2. Увођење новог система гријања кроз инсталацију система заснованог на

топлотним пумпама у дјечијем вртићу «Чика Јова Змај». (Пројекат је кандидован у Децембру 2011. године према УСАИД- Америчка агенција за помоћ и развој)

1.Реконструкција освјетљена градског парка и дијела јавне расвјете у улицама Српске војске, 27 марта и Филипа Вишњића

Пројекат је званично одобрен у јулу 2011. године. Преостало је још да се потпише Меморандум о разумијевању између УНДП-а и општине Бијељина као и споразум о подјели трошкова. Реализација пројекта планирана је за први квартал 2012.године. Укупна процијењена вриједност пројекта је око 170.000КМ (без ПДВ-а) од чега је учешће општине Бијељина 35%.

Обим реконструкције дијела инсталације јавног освјетљења дефинисан је од стране надлежне службе (Одјељења за стамбено комуналне послове и заштиту животне средине) општине Бијељина и обухвата:

I Реконструкцију постојеће јавне расвјете

1. Улица Српске војске

Постојеће старе свјетилке са живиним извором свјетла замјенити са новим модерним свјетилкама са ефикасним извором свјетла натријум високог притиска. Задржавају се постојећи стубови.

2. Улица Филипа Вишњића (дио улице који није реконструисан предходном етапом)

У дијелу улице се постојеће старе свјетилке са живиним извором свјетла замјењују са новим свјетилкама са извором свјетла натријум високог притиска. Задржавају се постојећи стубови.

3. Улица 27.марта

Постојеће старе свјетилке са живиним извором свјетла замјенити са новим свјетилкама са извором свјетла натријум високог притиска. Задржавају се постојећи стубови.

4. Централни градски парк

У централном парку је потребно извршити потпуну реконструкцију обзиром да су постојећи стубови и свјетилке у приличној мјери уништени. Задржала би се постојећа стубна мјеста, а поставили нови стубови одговарајуће висине и нове свјетилке у модерној ЛЕД технологији. Такође се предвиђа и постављање нових рефлектора са метал-халогеним изворима за освјетљење дјечијег игралишта (3 ком).Приликом израде приједлога и изналагања оптималног рјешења освјетљења, руководи се следећим принципима:

- да се рјешење ослони на постојећу електричну инсталацију,
- да се предложи рационално рјешење које задовољава потребне светлотехничке критеријуме који се односе на задату категорију саобраћајнице,
- да се са минималним бројем квалитетних свјетилки задовоље потребни нивои сјајности, односно освјетљености,
- да се избором одговарајућих типова свјетилки одржавање инсталације освјетљења практично сведе на замјену извора свјетла (сијалица), без потребе за чишћењем свјетилки и замјеном протектора,

- да се значајно смањи утрошак електричне енергије.

На основу расположивих података о снази и броју инсталираних свјетилки, и на основу искуства у пројектовању и реконструкцији јавног освјетљења, можемо урадити процјену енергетских и економских ефеката који би се постигли реконструкцијом.

Постојеће свјетилке су дуги низ година у експлоатацији, и углавном су одавно превазиђене по својим конструктивним и фотометријским карактеристикама, а у парку је знатан број свјетилки уништен.

Према подацима о изведеном стању видимо да постоји 164 свјетилки са живиним сијалицама различитих снага. Већ дужи низ година у већем дијелу Европе, за јавно освјетљење се умјесто живиних извора свјетлости користе натријумови извори високог притиска, чиме се постижу значајне предности како у погледу фотометријских резултата, тако и у погледу потрошње електричне енергије и смањења трошкова одржавања.

Наиме, просјечан вијек трајања живиних сијалица је око 4.000 сати, а натријумових око 12.000 сати, па се употребом натријумових сијалица значајно смањују трошкови редовне замјене сијалица.

Просјечна свјетлосна ефикасност живиних извора свјетлости је око 50 лм/W, а натријумових око 120 лм/W. Поред тога, због цјевастог облика натријумових сијалица, степен искоришћења свјетилке са натријумовом сијалицом је значајно већи него у случају живине сијалице која је елипсоидног облика.

Реконструкција јавног освјетљења у Бијељини у наведеном обиму предвиђа набавку нове опреме, чиме се постижу ефекти уштеде, како по питању електричне енергије, тако и по питању текућег одржавања. Осим тих позитивних посљедица, битна ствар је да се истовремено постиже и знатно побољшање по питању нивоа освјетљености, без чега сама новчана уштеда не би имала прави ефекат.

II Увођење система даљинског управљања и контроле дијела система спољнег осветљења у Бијељини

Већи захтјеви за квалитетом освјетљења као и захтјеви за већом уштедом средстава, свакодневно повећавају потребу за имплементацијом система даљинског управљања.

Систем даљинског управљања и контроле (телеменаџмент)

1. Систем треба да омогући:

- прикупљање података о мјерењима са управљаних објеката,
- прикупљање података о догађајима и детекцију кварова у систему,
- архивирање и графичку презентацију прикупљених података,
- израду дневних, мјесечних и годишњих извјештаја,
- стални увид у тренутну потрошњу енергије и нивое напона и струје у систему,
- спрјечавање непотребне потрошње усљед неусклађености времена укључења, односно искључења расвјете на појединим објектима које зависи од подешености опреме у објекту и климатских услова у којима ради,
- детекцију броја неисправних свјетилки на појединим правцима на основу задате потрошње,

- опционо аутоматско праћење и одржавање потрошње енергије у оквиру задатих вриједности дјелимичним искључењем јавне расвјете по унапријед дефинисаном алгоритму,

- снижавање трошкова одржавања, смањењем потребе за ангажовањем људског рада на терену.

2. Систем треба да буде сљедећих карактеристика:

- да представља независну и заокружену цјелину са посебним хардвером и програмским пакетом,

- да омогући надзор и управљање над великим бројем објеката,

- да омогући накнадну доградњу и проширење функција, у складу са очекиваним развојем система јавне расвете.

Телеменаџмент систем за мониторинг, контролу, мјерење и управљање инсталацијом освјетљења се састоји од три главна елемента:

- контролор извора ОЛЦ (Оутдоор Ламп Цонтроллер)

- сегментни контролор СЦ (Сегмент Цонтроллер)

- управљачки софтвер МС (Манаџмент Софтвере)

Примјеном овог система се омогућује:

- штедња електричне енергије,

- смањује трошкове одржавања,

- мјерење утрошене електричне енергије,

- смањење емисије гасова (ефекат стаклене баште) и

- повећање поузданости рада инсталације освјетљења.

Доминантене особине система са становишта рентабилности инвестиције и даље експлоатације инсталације осветљења су штедња енергије и смањење трошкова одржавања.

Општина Бијељина је донијела одлуку да се у улицама Српске војске, Филипа Вишњића и 27.марта током реконструкције уведе и систем даљинског управљања и контроле система спољног освјетљења.

За ту сврху потребна је сљедећа опрема:

1. Све нове свјетиљке предвиђене за реконструкцију спољног освјетљења (укупно 109 комада) морају да буду са димабилним електронским баластом.

2. У све свјетиљке (укупно 109 комада) поставити ОЛЦ контролор типа ЛуЦо Мд/МБ

3. Предвидјети један сегментни контролор типа СеЦо ИП66 (један сегментни контролор може да контролише до 150 појединачних контролора ОЛЦ).

2.Замјена спољне столарије и ремонт котловнице у Основној школи «Кнез Иво од Семберије» (Пројекат је кандидован у јулу 2011.године у склопу Делтер програма Европске Уније)

Пројекат Европске Уније Делтер 01.јула 2011.године објавио је позив општинама за достављање понуда за финасирање малих инвестиционих енергетски ефикасних пројеката у општинама у Босни и Херцеговини. Позив је био отворен до 21.јула 2011.године и поједнични износ тражених средстава није смио прелазити 50.000 Еура. Прихватљиви пројекти су обухватили радове на јавним објектима као што су школе, обданиште и административне зграде.

Општина Бијељина је кандидовала пројекат замјене спољне столарије и ремонт котловнице у Основној Школи «Кнез Иво од Семберије». Наконведеног аудита од стране стручњака ангажованих од стране Делтера оцијењено је да наведена школа захтјева знатно већа средства од износа предвиђених грантом и да се замјеном спољне столарије и ремонтом котловнице не може постићи довољна енергетска учинковитост. Из тих разлога пројекат није одобрен за финасирање.

3.1 Замјена спољне столарије, реконструкција фасаде и кровног покривача у Основној Школи «Кнез Иво од Семберије» (Пројекат је кандидован у Децембру 2011.године према УСАИД- Америчка агенција за помоћ и развој)

3.2.Увођење новог система гријања кроз инсталацију система заснованог на топлотним пумпама у дјечијем вртићу «Чика Јова Змај». (Пројекат је кандидован у Децембру 2011. године према УСАИД- Америчка агенција за помоћ и развој)

Дана 08.12.2011.године одржан је састанак са представницима УСАИД-а у просторијама Административне службе општине Бијељине на коме су представници америчке агенције изразили жељу да посјете дјечије вртиће и школе које би евентуално могле бити предмет њихове помоћи.

Након теренске посјете вртићу «Чика Јова Змај» и Основној школи «Кнез Иво од Семберије», представници УСАИД-а су затражили да им предложимо пројекте које би се могли спровести у наведеним институцијама а тичу се подизања енергетске ефикасности.

Предложена су два пројекта послата 23. децембра која су још у фази евалуације:

1. Реконструкција и замјена фасаде, спољне столарије, кровног покривача у Основној школи «Кнез Иво од Семберије» (Процијењена вриједност радова 400.000КМ без ПДВ-а)
2. Увођење новог система гријања кроз инсталацију система заснованог на топлотним пумпама у дјечијем вртићу «Чика Јова Змај». (Процијењена вриједност радова 130.000КМ без ПДВ-а)

УСАИД-ов пројекат Економија Енергетске Ефикасности (ЗЕ) помаже БиХ у промоцији технологија енергетске ефикасности путем развоја пилот пројеката у објектима суфинасираним од стране јавног и приватног сектора. Овим се повећавају капацитети општинских партнера из јавног сектора, затим малих и средњих предузећа (МСПа), а повећава се и свијест грађана о добробитима енергетске ефикасности.

Софтвер за праћење енергетске потрошње у јавним објектима (EMIS)

У склопу сарадње Општине Бијељина са УНДП-ом на пројектима енергетске ефикасности, УНДП је на састанку одржаном 15.08.2011.године изразио жељу за укључивањем општине Бијељина у пројекат праћења енергетске потрошње у јавним објектима путем савременог рачунарског система ЕМИС (Energy Management Information System/EMIS). ЕМИС је интернет апликација за надзор и анализу потрошње енергената у зградама јавног сектора те представља неизбежан алат за системско управљање енергијом. Сам програм је развијен од стране канцеларије Развојног програма Уједињених Нација у Хрватској и у његов развој уложено је преко 500.000 долара у протекле четири године.

Подаци унесени у ЕМИС користе се за низ прорачуна, анализа и контрола који омогућавају разумијевање како и на шта трошимо енергију и воду у појединој згради, упоређивање појединих зграда са себи сличним зградама, као и идентификацију нежељене, прекомјерне и нерационалне потрошње. На темељу информација добивених кроз проведене анализе, стручњаци одговорни за управљање енергијом идентификују и проводе мјере повећања енергетске ефикасности које резултирају енергетским, али што је јако битно и финансијским уштедама у буџету локалних заједница. Пошто је сам програм прилагођен локалним заједницама створили су се услови за његову инсталацију и кориштење у Републици Српској и цјелокупној Босни и Херцеговини. Бијељина је на основу Меоморандума о разумијевању са УНДП-ом (потписан у септембру 2011. године) прихватила наведени софтвер као једна од првих општина у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Као први објекти који ће бити унијети у систем односно у којима ће се вршити енергетски прегеди изабрани су: главна зграда општине, зграда музеја «Семберија» и просторије вртића «Чика Јово Змај». Одређен је и тим који је присуствовао обуци из кориштења софтвера: Огњен Гаврић, Мирко Новаковић и Михаило Несторовић.

У склопу ове донације, поред софтвера, општина је добила и инфо киоск који је смјештен у холу општине и чија је намјена информисање јавности о постигнутим резултатима као и о могућностима за примјену енергетски ефикасних мјера у домаћинствима.

Пројекат развоја стакленичке производње

Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције је у јулу мјесецу кандидовао пројектну идеју «Развој стакленичке производње поврћа у Семберији» према ЕУРЕЛСМЕД-у (Подршка ЕУ јачању институционалних и економских капацитета локалних и регионалних власти и малих и средњих предузећа у Босни и Херцеговини). Након евалуације неколико стотина пројектних идеја пристиглих из цијеле БиХ, евалуациони тим ЕУРЕЛСМЕД-а званично је у децембру обавијестио општину Бијељина да је пројекат општине Бијељина прихваћен за даљу реализацију. Подршка ЕУРЕЛСМЕД-а ће се састојати у обезбјеђивању консултаната у трајању од 15 дана, који би нашу пројектну идеју развио у потпуни пројектни приједлог на енглеском језику са којим би могли аплицирати за

финасирање код ЕУ и других донатора. Општина Бијељина је већ извршила одабир консултаната са понуђене листе ЕУРЕЛСМЕД-ове листе консултаната а који ће у сарадњи за Одсјеком за развојне пројекте и европске интеграције написати комплетни приједлог пројекта по ЕУ методологији. Реализација наведених активности планирана је март-април 2012.године.

Индустријске зоне (Пројектна документација, Водич за инвеститоре)

Одлуком начелника општине Бојан Ђокић из Одсјека за развојне пројекте и европске интеграције именован је за координатора за развој индустријских зона у општини Бијељина. У претходној години а у вези са индустријским зонама Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције урадио је сљедеће:

1. Рефундација средстава за Главни пројекат саобраћајница у Индустријској зони 3

Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске расписало је Јавни позив за избор корисника подстицаја за подршку пословним инкубаторима и пословним зонама у Републици Српској. Јавни позив је отворен 13.12.2011.године а крајњи рок за пријаву био је 24.12.2011.године.

Намјена средстава је подршка општинским/градским управама у јачању постојећих капацитета инкубатора, подршка у суфинансирању израде прединвестиционих студија у пословним зонама које до сада нису кренуле у активности успостављању зона те подршка у суфинансирању израде пројектне документације за изградњу инфраструктуре у зонама које су већ покренуле одређене активности на успостављању пословних зона.

Расположива средства за додјелу подстицаја по овом јавном позиву износила су 147.000 КМ.

Општина Бијељина је по овом Јавном позиву аплицирала за рефундацију средстава које је утрошила за израду пројектне документације у 2011. години (Главни пројекат саобраћајница у Индустријској зони 3). Износ тражених средстава је 18.500КМ.

Влада Републике Српске и надлежно министарство одобрило је тражена средства. Начелник Одјељења за привреду и пољопривреду Предраг Јовић, као овлашћено лице од стране начелника општине потписао је у Уговор о додјели средстава у Министарству Индустрије, енергетике и рударства 11.01.2012. године.

2. Водич за инвеститоре

У циљу боље промоције привредних потенцијала општине Бијељина запослени у Одсјеку за развојне пројекте и европске интеграције приступили су изради Водича за инвеститоре. Водич је дизајниран у сарадњи са колегама из Дирекције за изградњу и развој града Бијељина (Мирела Авакумовић и Адила Јусуфовић).

Водич у електронском формату је предат на даље поступање начелнику Одјељења за привреду и пољопривреду Предрагу Јовићу и Савјетнику начелника општине Влади Симеуновићу.

Туристичка сигнализација

Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције је у име општине Бијељина припремио приједлог пројекта под називом «Израда и постављање туристичке сигнализације на територији Општине Бијељина» и кандидовао га код Министарства трговине и туризма Републике Српске, у склопу Јавног позива за достављање понуда за финасирање пројекта из области туризма. Пројекат је кандидован у августу 2011.године. Укупан износ тражених средстава од стране Министарства износио је 29.682КМ. Општина Бијељина је властитим средствима већ израдила Главни пројекат туристичке сигнализације општине Бијељина и за његову израду утрошила 6.800,00 КМ. Средствима која се тражена од Министарства финасирала би се израда 86 путокозаних знакова са стубовима носачима.

Министарство је одобрило средства у износу од 7.000КМ и из којих ће у наредном периоду бити финасирана израда око 20 туристичких табли.

Сигнализација предвиђена овом пројектом прије свега је намјењена моторизованим туристима који се воде и упућују на жељено одредиште, и бити ће постављена у ужем центру града, како би путника намјерника лакше усмјерила.

Циљеви тачно дефинисано овим пројектом и који се настоје задовољити изградњом туристичке сигнализације су:

1. Боље информисање о туристичкој понуди општине,
2. Повећање туристичког промета и потрошње у општини Бијељина,
3. Побољшање квалитета информисања у општини Бијељина,
4. Побољшање општег утиска о општини Бијељина као туристичкој дестинацији,
5. Повећање атрактивности општине Бијељина за инострана и домаћа улагања.

Прекогранична сарадња

Одсјек за развојне пројекте и европске интеграције је у име општине Бијељина учествовао у припреми пројекта из *ИПА компоненте II* (прекогранична сарадња) у склопу Другог јавног позива за предају пројектних приједлога прекогранична сарадња Србија- Босна и Херцеговина. Јавни позив био је отворен у периоду 05.09.2011-05.12.2011. Висина грантова која се могла тражити кретала се у износи између 100.000-300.000 еура. Општина Бијељина је у сарадњи са партнерским општинама из Србије кандидовала следеће пројекте:

- 1.»Бијељина и Богатић-заједно на путу енергетске одрживости кроз повећање енергетске ефикасности и промоцију обновљивих извора енергије». Апликанти су општине Бијељина и Богатић док Европски центар за обновљиве изворе енергије из

Гусинга (Аустрија) партнер на пројекту. Укупан буџет пројекта је 713.619 еура док је вриједност гранта који потражује општина Бијељина 323.232 еура.

2. «Корак у будућност-заједничка прекогранична еколошка економија». Апликанти су општина Инђија, ЈП «Еко Деп» Бијељина док су партнери општина Бијељина, ЈП «Ингрин» Инђија и ЈП«Комуналац» Инђија. Укупан буџет пројекта је 685.500 еура док на општину Бијељина отпада 272.500 еура.

3.»Изградња ЕУ структуре за подршку» Апликанти су Фонд за европске послове аутономне покрајине Војводине и Републичка агенција за развој малих и средњих предузећа Републике Српске док су општине Бијељина и Шид партнери на пројекту. Укупан буџет пројекта износи 69.935 еура док на Републичку агенцију за мала и средња предузећа РС и општину Бијељина отпада 28.334 еура.

4.»Заједнички предузетништво у прекограничној области, бољи успјех на тржишту» Апликанти су удружења предузетника из општина Бијељина и Богатић док су Општине Богатић и Бијељина партнери на пројекту. Укупан буџет пројекта износи 497.230 еура, док на удружење Предузетник и општини Бијељину отпада 225.000 еура.

Сви пројекти послати су у централу Заједничког техничког секретаријата у Ужице. Заједнички технички секретаријат је оперативно тијело основано за provedбу Програма прекограничне сарадње Србија-Бих. Коначна листа одабраних пројеката за финасирање требала би бити објављена у септембру 2012. године.

Учешће у обукама, комисијама и радним групама

- Ивана Радонић и Бојан Ђокић су учествовали у раду више комисија за јавне набавке током 2011. године.

- Ивана Радонић је била члан Комисија за расподјелу средстава омладинским организацијама и пројектима борбе против штетних утицаја у 2011. године. Задатак Комисија је био да прегледа, оцјени приспјеле пројекте; утврди ранг листу приједлога финансирања и да поднесе начелнику приједлоге за додјелу средстава организацијама и удружењима у АСО Бијељина.

- Бојан Ђокић је био члан Комисије за расподјелу средстава организацијама и удружењима у 2011. године. Задатак Комисије је био да прегледа, оцјени приспјеле пројекте; утврди ранг листу приједлога финансирања и да поднесе начелнику приједлоге за додјелу средстава организацијама и удружењима у АСО Бијељина.

- Бојан Ђокић је био члан радне групе за израду Општинског плана управљања отпадом у оквиру програма који финасира Сида.

- Бојан Ђокић обављао је функцију Координатора ЛОД Програма за општину Бијељина као и члана мониторинг тима за праћење реализације пројеката који се финасирају у оквиру ЛОД Програма.

- Ивана Радонић обављала је функцију Координатора испред општине Бијељина МДГФ Програма «Култура за развој».

- Бојан Ћокић је био члан локалног мониторинг тима за пројекте који се финансирају у оквиру МДГФ Програма «Култура за развој».

- Ивана Радонић и Бојан Ћокић спровели су интерну обуку запослених у Административној служби Бијељина на тему «Улога и значај локалних самоуправа на путу ЕУ интеграција» (09.Јун 2011.године)

- Бојан Ћокић је одржао предавање полазницима «Академија за грађане» на тему «Бијељина на путу европских интеграција» (1. Децембар 2011.године)

- Ивана Љубинковић је при уствовала следећим обукама:

- Радионица (Фокус група) - на тему остваривања циљева за комуникацијску кампању о промјени понашања која се проводи кроз програм МДГФ-Култура за развој, Сарајево, 07.06.2011. године у организацији агенције Prime communications.

- Управљање пројектним циклусом и приступа логичке матрице за идентификацију и развој пројеката у контексту тренутних/будућих програма финансирања, Брчко, 28.06-01.07.2011. године, у организацији ЕУРЕЛСМЕД-а (Подршка ЕУ јачању институционалних и економских капацитета локалних и регионалних власти и малих и средњих предузећа у Босни и Херцеговини).

- Управљање пројектним циклусом, Лукавац, 14.-15.09.2011. године, 27.-28.09.2011. године и 12.-13.10.2011. године у организацији УНДП-а.

- Бојан Ћокић је присуствовао следећим обукама:

- Финансирање развоја пословне зоне, Бања Лука, 07.04.2011. године, у организацији Њемачке фондације ГИЗ и Републичке агенције за развој малих и средњих предузећа Републике Српске.

- „BROWNFIELD конверзије у циљу развоја пословне инфраструктуре“, Бања Лука, 11.05.2011.године, у организацији Њемачке фондације ГИЗ и Републичке агенције за развој малих и средњих предузећа Републике Српске

- “Управљање пројектним циклусом и приступа логичке матрице за идентификацију и развој пројеката у контексту тренутних/будућих програма финансирања”, Брчко, 28.06-01.07.2011. године, у организацији ЕУРЕЛСМЕД-а (Подршка ЕУ јачању институционалних и економских капацитета локалних и регионалних власти и малих и средњих предузећа у Босни и Херцеговини).

- “Планирање и обликовање пословне зоне”, Источно Сарајево, 21.10.2011, у организацији Њемачке фондације ГИЗ и Републичке агенције за развој малих и средњих предузећа Републике Српске.

- “Мониторинг пројеката организација цивилног друштва”, Дервента, 15-16.12.2011 у организацији УНДП-а (Радионица је спроведена у оквиру ЛОД програма који финансира Европска Унија).

С поштовањем,

Службеник за финансијску конструкцију
развојних пројеката

Бојан Ђокић